

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Elemente de drept comparat cu privire la înființarea și
dizolvarea asociațiilor și fundațiilor
în unele state de drept continental din Uniunea Europeană

Belgia

Înființare și înscriere în registre

- Potrivit Codului societăților și asociațiilor, **asociația** se constituie prin convenție între două sau mai multe persoane, în scop dezinteresat. Asociația de fapt este o asociație fără personalitate juridică. Sunt recunoscute ca asociații cu personalitate juridică: **asociația fără scop lucrativ (ASBL)** și **asociația internațională fără scop lucrativ (AISBL)**. ASBL se constituie prin act autentic sau sub semnătură privată. AISBL se constituie prin act autentic.
- **Fundația** este persoana juridică fără membri, constituită prin act juridic de una sau mai multe persoane, numite fondatori, al cărei patrimoniu este afectat unui scop dezinteresat. Fundația se constituie prin act autentic. Sunt recunoscute ca fundații cu personalitate juridică: **fundația privată (FP)** și **fundația de utilitate publică (FUP)**.
- ASBL și FP dobândesc personalitate juridică la data depunerii documentelor cerute de lege la dosarul persoanei juridice, ținut pentru fiecare persoană juridică la grefa tribunalului comercial de la sediul acesteia. Dosarul are scopul de a permite terților cu care persoana juridică tratează să verifice dacă aceasta este constituită legal, are dreptul de a-și desfășura activitatea, organele sale reprezentative au puterea de a le angaja. De asemenea, permite oricărei persoane interesate să angajeze răspunderea membrilor organelor însărcinate cu administrarea, supravegherea sau controlul persoanelor juridice
- În termen de 10 zile de la depunere, documentele prevăzute de lege se transmit spre publicare la Monitorul belgian. Potrivit unei circulare din 2005, în vederea transmiterii spre publicare, grefa verifică îndeplinirea condițiilor formale, nefiind competentă să examineze fondul actelor depuse.
- AISBL și FUP dobândesc personalitate juridică la data **decretului regal de recunoaștere**. În acest scop, actul constitutiv se comunică ministrului justiției însoțit de cererea de acordare a personalității juridice și de aprobare a statutului. Personalitatea juridică se acordă dacă obiectul de activitate a solicitantei îndeplinește condițiile prevăzute de lege (urmărește un scop de utilitate internațională, care nu contravine legii sau ordinii publice, în cazul AISBL; urmărește realizarea unei lucrări filantropice, filosofice, religioase, științifice, artistice, pedagogice sau culturale, în cazul FUP).
- Persoana juridică este înscrisă în **Registrul persoanelor juridice, parte a Registrului comerțului (Banque-Carrefour des Entreprises)**.
- Dosarul are scopul de a permite terților cu care persoana juridică tratează să verifice dacă aceasta este constituită legal, are dreptul de a-și desfășura activitatea, organele sale reprezentative au puterea de a le angaja. De asemenea, permite oricărei persoane interesate să angajeze răspunderea membrilor organelor însărcinate cu administrarea, supravegherea sau controlul persoanelor juridice.

Dizolvarea persoanei juridice la cererea unui membru/fondator, a unui terț interesat sau a ministerului public este de competența tribunalului.

Franța

Înființare și înscriere în registre

- Potrivit art. 1 din Legea privind contractul de asociere, **asociația** este convenția prin care două sau mai multe persoane pun în comun, de o manieră permanentă, cunoștințele sau activitatea lor în alt scop decât acela al partajării beneficiilor.
- Potrivit art. 5 din lege, în vederea dobândirii personalității juridice, asociația trebuie adusă la cunoștința publicului prin grija membrilor fondatori. În acest scop, trebuie făcută o declarație prealabilă către **reprezentantul statului din departamentul** unde asociația are sediul social. Declarația trebuie să cuprindă denumirea și obiectul asociației, sediul și numele, profesiile și domiciliile și cetățeniile celor însărcinați cu administrarea asociației. La declarație se atașează un exemplar de pe statut. În termen de 5 zile de la depunerea declarației, se eliberează dovada acesteia, pe baza căreia convenția de asociere se publică în Jurnalul oficial.
- Asociația are obligația de a face cunoscute, în termen de 3 luni, modificările survenite în administrarea sa, precum și modificările aduse la statut.
- Potrivit art. 18 din Legea privind dezvoltarea mecenatului, **fundăția** este actul prin care una sau mai multe persoane fizice sau juridice decid afectarea irevocabilă a unor bunuri, drepturi sau resurse realizării unei lucrări de interes general și în scop nelucrative.
- Când actul de fundație are ca scop crearea unei persoane juridice, fundația se bucură de personalitate juridică de la data intrării în vigoare a **decretului Consiliului de Stat** prin care se acordă recunoașterea utilității publice. Aceasta dobândește astfel statut de fundație recunoscută de utilitate publică. Recunoașterea utilității publice poate fi retrasă pe aceeași cale.
- Societățile civile sau comerciale pot crea, în scopul realizării unei lucrări de interes general, o persoană juridică, cu scop nelucrative, numită **fundație de întreprindere**. Fundația de întreprindere dobândește capacitate juridică la data **publicării în Jurnalul oficial a autorizației administrative** care îi conferă acest statut. Această autorizație se obține la expirarea unui termen de 4 luni de la data depunerii cererii. Fundația de întreprindere trebuie să aducă la cunoștința autorității administrative orice modificare adusă la statut. Fundația de întreprindere este creată pentru o perioadă determinată, care nu poate depăși 5 ani (art. 19 și urm. din lege).

Dizolvare: Potrivit art. 3 din lege, asociația întemeiată pe o cauză ilicită sau care are un obiect ilicit, contrar legilor, bunelor moravuri sau care are ca scop să aducă atingere integrității teritoriului național sau formei republicane de guvernare este nulă. Art. 7 din lege prevede că în cazul nulității prevăzute la art. 3, dizolvarea asociației se pronunță de tribunal, la cererea ministerului public sau a oricărei persoane interesate.

ESTONIA

Înființare și înscriere în registre

- **Asociația/fundația** dobândește personalitate juridică prin **înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor**. Registrul este **controlat de Ministerul Justiției** și procesat de grefa Tribunalului din Tartu și de Centrul Registrelor și Sistemelor Informatice. Informațiile din Registru sunt publice.
- În vederea înscrierii, organul de conducere adresează o cerere Registrului, în care specifică activitatea principală plănuită, având obligația de a informa Registrul despre orice schimbare intervenită în aceasta.
- Asociația/fundația nu va fi înscrisă în Registru dacă cererea de înscriere a fost depusă după un an de la data încheierii actului constitutiv sau dacă documentația nu respectă prevederile legale. Respingerea cererii trebuie motivată.
- La cererea persoanei interesate, notarul eliberează un certificat care atestă că o înregistrare nu a fost modificată sau că o anumită informație nu este înscrisă. Informațiile din registru pot fi accesate de orice persoană al cărei interes legitim a fost stabilit de notar. Copii certificate din Registru pot fi obținute de la birourile notariale.

Dizolvare: Potrivit art. 3 din lege, asociația întemeiată pe o cauză ilicită sau care are un obiect ilicit, contrar legilor, bunelor moravuri sau care are ca scop să aducă atingere integrității teritoriului național sau formei republicane de guvernare este nulă. Art. 7 din lege prevede că în cazul nulității prevăzute la art. 3, dizolvarea asociației se pronunță de tribunal, la cererea ministerului public sau a oricărei persoane interesate.

GERMANIA

Înființare și înscriere în registre

- **Asociațiile** care au cel puțin 7 membri se pot înscrie în Registrul asociațiilor ținut de instanța de judecată de la sediul asociației. Dacă nu sunt îndeplinite condițiile legale, cererea de înscriere se respinge motivat de instanță. Instanța înscrie asociația în Registrul asociațiilor prin publicare în sistemul de informare și comunicare electronică desemnat de autoritatea pentru administrarea justiției a landului.
- **Fundațiile** nu se înregistrează, ci sunt recunoscute de autoritatea competentă din fiecare land.

FINLANDA

Înființare și înscriere în registre

- Potrivit Legii privind asociațiile, **asociația** dobândește personalitate juridică prin înregistrare în **Registrul Asociațiilor, ținut de Oficiul Național de Brevetare și Înregistrare**.
- Cererea de înregistrare, la care se atașează statutul și regulamentul asociației, se adresează în scris Oficiului. Oficiul verifică îndeplinirea condițiilor legale și, atunci când constată existența unui obstacol la înregistrare, poate acorda un termen în care persoana solicitantă să completeze sau să corecteze cererea. Dacă obstacolul la înregistrare nu a fost înlăturat, cererea de înregistrare este respinsă. Cu toate acestea, persoana care a formulat cererea poate beneficia de un nou termen dacă există motive în acest sens. Dacă nu a fost identificat niciun obstacol la înregistrare, asociația va fi înscrisă de îndată. Modificările la regulamentul intră în vigoare la data înregistrării în Registru.
- **Fundația** dobândește personalitate juridică prin înscrierea în **Registrul Fundațiilor**. Cererea de înregistrare trebuie depusă în termen de 3 luni de la data semnării statutului sau de la data deschiderii succesiunii, în cazul înființării prin testament. Dacă există motive temeinice, Oficiul poate prelungi termenul.

Dizolvarea asociației la cererea procurorului, a poliției sau a unui membru al asociației este de competența instanței de judecată. Nu au fost găsite informații privind dizolvarea fundațiilor la cererea unei autorități publice.

CROAȚIA

Înființare și înscriere în registre

- Potrivit Legii privind asociațiile, din 2014, **asociația** dobândește personalitate juridică prin **înscriere în Registrul Asociațiilor**. Registrul Asociațiilor este o **bază de date electronică centrală administrată de oficiile administrației publice competente**. Conținutul Registrului se stabilește prin ordin al ministrului competent pentru administrația generală. Datele înscrise în Registrul Asociațiilor sunt publice și disponibile pe website-ul organului administrației publice centrale competent.
- Cererea de înscriere se formulează, în numele membrilor fondatori, de persoana autorizată să reprezinte asociația. Oficiul competent trebuie să decidă cu privire la înscriere în termen de 30 zile de la data depunerii cererii. Dacă statutul asociației nu este conform legii, sau dacă cererea nu este însoțită de documentele cerute de lege, oficiul va pune în vedere solicitantului să modifice statutul sau să completeze cererea într-un termen care nu poate fi mai mic de 15 zile. Cererea se respinge dacă statutul stipulează scopuri și activități contrare Constituției sau legii sau dacă solicitantul nu îndeplinește cerința modificării statutului sau completării cererii în termenul stabilit de oficiu. Deciziile privind înscrierea pot fi atacate în contencios administrativ.

Dizolvarea asociațiilor este de competența instanței judecătorești.

POLONIA

Înființare și înscriere în registre

- **Asociația** dobândește personalitate juridică prin **înscriere în Registrul Judecătoresc National**. Instanța respinge cererea de înscriere dacă asociația nu îndeplinește condițiile impuse de lege.
- Dizolvarea asociațiilor la cererea autorității de control este de competența instanței.

Dizolvarea asociațiilor este de competența instanței judecătorești ●

SPANIA

Înființare și înscriere în registre

- Înființarea unei asociații se realizează prin acordul expres a trei sau mai multe persoane fizice sau juridice legal constituite, care se angajează să pună în comun cunoștințe, mijloace și activități pentru a atinge scopuri de interes juridic, comun, general sau particular. Acest acord trebuie formalizat printr-un act de înființare.
- Asociația dobândește personalitate juridică din momentul semnării actului de înființare și are obligația de înregistrare, pentru publicitate, în registrul asociațiilor (fie în cel regional, fie în cel național, în funcție de sfera de acțiune a asociației).
- Cererea și documentația necesară se depun la registrul asociației corespunzător. Potrivit articolului 26 din [Legea organică 1/2002, din 22 martie, care reglementează dreptul de asociere](#), în fiecare comunitate autonomă va exista un registru autonom al asociațiilor, care va avea ca obiect înregistrarea asociațiilor care își îndeplinesc în principal funcțiile în sfera lor teritorială. Registrele incluse în acest articol trebuie să notifice Registrul național al asociațiilor despre înregistrarea și dizolvarea asociațiilor la nivel regional. Între diferitele registre de asociere vor fi stabilite mecanisme de cooperare și colaborare.

Dizolvarea asociațiilor este de competența instanței judecătorești.

OLANDA

Înființare și înscriere în registre

Pentru a se putea constitui, asociațiile trebuie să aibă cel puțin doi membri. Există două forme de asociații, în funcție de capacitatea lor juridică:

- Asociații cu capacitate deplină - actul de constituire a asociației și statutul acesteia se fac la notar; asociațiile cu capacitate deplină trebuie să fie înregistrate în Registrul Comerțului (Handelsregister) la Camera Comercială (Kamer van Koophandel).
- Asociații cu capacitate limitată - sunt asociații înființate fără procedură notarială, ce atrag răspunderea personală a asociaților pentru toate obligațiile asociației. Această răspundere poate fi limitată prin înregistrarea asociației în Registrul comercial național.
- Fundația: O fundație este o organizație fără membri și non-profit, profiturile sale trebuind a fi alocate cauzei sau scopului fundației. Pentru înființarea unei fundații se întocmește actul de înființare la notar. [Înregistrarea fundației în registrul comercial](#) (Handelsregister) la Camera de Comerț a Olandei (Kamer van Koophandel, KVK) este obligatorie.

Dizolvarea asociațiilor este de competența instanței judecătorești ●

ITALIA

Înființare și înscriere în registre

- Potrivit [Codului civil](#) italian asociația este o organizație non-profit, caracterizată prin absența profitului, care reunește oamenii uniți printr-un scop comun; acestea pot fi constituite atât din persoane fizice, cât și juridice (alte entități, companii sau administrații publice).
- Există două tipuri de asociații: asociații recunoscute și asociații nerecunoscute. Asociațiile recunoscute sunt formate prin act public și permit să dobândească personalitatea juridică prin înregistrarea în Registrul persoanelor juridice. Recunoașterea juridică este acordată prin decret ministerial de către Ministerul de Interne sau prin decizia Președintelui Consiliului Regional. Asociațiile nerecunoscute nu sunt persoane juridice și nu sunt supuse unor obligații formale specifice.
- Fundațiile sunt definite de Codul Civil. Regimul lor este parțial comun cu cel al asociațiilor. Acestea sunt de mai multe tipuri: fundații private de familie; fundații pentru asistență și îngrijire (copii, bătrâni, persoane cu handicap); fundații școlare și universitare; fundații militare de asistență pentru militarii în rezervă și familiile lor; fundații culturale.

Dizolvarea: Potrivit art. 27 din Codul civil, pe lângă cauzele de dizolvare prevăzute în actul constitutiv și în statut, persoana juridică se dizolvă și atunci când scopul a fost atins sau a devenit imposibil, prin moartea tuturor membrilor, la cererea oricărei părți interesate sau de către autoritatea guvernamentală.

SUEDIA

Înființare și înscriere în registre

- Nu există o legislație cu privire la asociațiile non-profit. O asociație non-profit trebuie să fie formată din cel puțin trei persoane, care stabilesc obiectivele și numele acesteia. Pentru înregistrarea asociației, trebuie întocmit actul constitutiv și numit un consiliu. Înregistrarea asociației se face la administrația fiscală suedeză (Skatteverket). Ca regulă generală, o asociație non-profit nu poate opera o afacere din care membrii săi profită financiar. Caracterul non-profit al organizației este verificat anual de către administrația financiară, pe baza declarației de venit a organizației.
- Fundațiile: Spre deosebire de asociații, fundațiile sunt reglementate la nivel de lege; acestea sunt persoane juridice, fără membri, care trebuie să dețină un capital ce va folosit în scopurile stabilite. O fundație care prestează și activități economice trebuie să se înregistreze la reprezentanții autorităților guvernamentale din regiune.

LUXEMBOURG

Înființare și înscriere în registre

- **Asociația** dobândește personalitate juridică la data publicării statutului în **Registrul electronic al societăților și asociațiilor**.
- În vederea înființării **fundației**, declarația autentică sau dispoziția testamentară a fondatorului se comunică Ministerului Justiției în scopul aprobării. Hotărârea de aprobare cuprinde măsurile de aplicare. Fundația dobândește personalitate juridică la data aprobării statutului prin hotărârea Marelui Duce. Ulterior aprobării, statutul se publică în Registrul electronic al societăților și asociațiilor.
- Publicarea în Registru se face în termen de 15 zile de la depunerea documentelor prevăzute de lege.

Dizolvarea asociațiilor/fundațiilor: la cererea unui asociat (în cazul asociației)/administrator (în cazul fundației), a unui terț interesat sau a ministerului public este de competența tribunalului.

LETONIA

Înființare și înscriere în registre

- **Asociația/fundația** dobândește personalitate juridică prin înscriere în **Registrul Asociațiilor și Fundațiilor**. Registrul este ținut de **instituția publică autorizată** în acest scop prin lege. Cererea de înscriere se soluționează în termen de 7 zile de la depunere. Decizia prin care se respinge cererea de înscriere sau se amână soluționarea acesteia trebuie motivată și poate fi atacată în instanță.

Dizolvarea asociației/fundației la cererea procurorului sau a organului fiscal este de competența instanței de judecată.

SLOVACIA

Înființare și înscriere în registre

- **Asociația** dobândește personalitate juridică prin înregistrare. Cererea de înregistrare se adresează **Ministerului de Interne**. Dacă admite cererea, în termen de 7 zile de la înregistrare, Ministerul va raporta despre înființarea asociației către **Oficiul de Statistică**, care ține **Registrul asociațiilor**. Decizia prin care Ministerul respinge cererea de înregistrare poate fi atacată în instanță.
- **Fundația** dobândește personalitate juridică la data înregistrării în **Registrul fundațiilor**, ținut de **Ministerul de Interne**. Cererea de înregistrare se depune în scris. Refuzul înregistrării poate fi contestat în instanță. Registrul fundațiilor este o listă publică, în care se înscriu informațiile prevăzute de lege.

Dizolvarea asociației/fundației la cererea procurorului sau a organului fiscal este de competența instanței de judecată.

BULGARIA

Înființare și înscriere în registre

- Asociațiile și fundațiile dobândesc personalitate juridică de la data înregistrării în registrul persoanelor non-profit aflat la instanța judecătorească de la sediul persoanei juridice.

Dizolvarea se face prin hotărâre judecătorească, după lichidare organizația fiind radiată din registru.

•

Document elaborat de
Departamentul Elaborare Acte Normative

MINISTERUL JUSTIȚIEI

28.09.2021